

teresse nærmere at omtale Regjeringens Bevillingsret eller den Ret, som Regjeringen fremdeles troer at have, efterat Høkerloven er kommen ud, til at give Høkerbevillinger; det er, troer jeg, et meget vigtigt Punkt, som særligt fortjener Overveielse under denne Lovs følgende Behandling. Man taler saa meget om, at Lovene for Eftertiden bør være saaledes affattede, at de gjøre Bevillingsvæsenet overflødig, og naar man taler om de bekjendte hemmelige Erklæringer, siger man stadig, at den eneste Maade, hvorpaa de kunne affattes, er den, at man ordner Forholdene saaledes, at man kan undvære Bevillinger; det forekommer mig derfor, at man nu haade bør og kan undvære Bevillingsmyndigheden i det her omhandlede Tilfælde. — En anden æret Rigsdagsmand yttrede, at naar jeg havde anført, at Loven særlig vilde ramme de sydlige danske Kjøbstæder, var det tydeligt, at den ikke vilde berøre andre end Landkøbstæderne; men jeg maa dog bemærke, at det ogsaa vil berøre Kongerigets Søkjøbstæder i større eller mindre Grad, at Landhøkerne tage de her omhandlede Varer andetsteds fra.

At mine Betragtninger af nærværende Lovs forslag staae i Strid med, hvad den ærede Rigsdagsmand for Holbet Amts 2den Valgtreds (Tscherning) vilde udtale, kunde jeg forud vide; thi naar der er Spørgsmaal om Frihed i Handel og Haandværk, staae vi paa et forskjelligt Standpunkt; den ærede Rigsdagsmand ønsker fuldstændig, ubetinget Frihed indført hurtigst muligt, men det er Noget, som jeg ikke anseer for godt. Jeg er overhovedet i stor Tvivl om, hvorvidt det i det Hele er rigtigt at tilstaae fuldstændig Næringsfrihed; — men afsæet derfra, er det min bestemte Overbeviisning, at det ikke gaaer an pludseligt at springe fra den nærværende Tilstand til fuldstændig Frihed. Da jeg sidste Gang understøttede nærværende Lov, lededes jeg dertil af den Betragtning, at indtil vi fik en almindelig Næringslov, skulde man tage dette enkelte Punkt for, fordi man for Diebliffet meest trængte til Frihed i den Retning, idet jeg dog paa den anden Side ikke vilde have, at den Frihed, som tilstødes i dette

enkelt Forhold, skulde strækkes saavidt, at Kjøbstæderne virkelig blev krænkede derved. Det var ogsaa, som jeg før sagde, min fulde Overbeviisning, at den Lov, der da blev vedtagen, ikke gav Kjøbstæderne grundet Anledning til Klage, men deraf er en Selvfølge, at jeg nu ikke vil give min Stemme til at udvide de i Loven tilstaaede Rettigheder saaledes, at de efter min Formening ville skabe Kongerigets Kjøbstæder. — Om man ved den almindelige Næringslov vil komme til at vedtage saadanne Bestemmelser som dem, hvorom der her er Tale, er en anden Sag; men i dette enkelte Stykke troer jeg ikke, at man bør gaae saa langt, og derved, jeg gjentager det, give Kjøbstæderne grundet Ret til Klage; thi hvad der end siges derimod, lader det sig ikke bortforklare, at flere af Kongerigets Kjøbstæder ville blive skadelidende, naar § 1 i nærværende Lovforslag bliver vedtagen. Hovedhensigten med at faae en udvidet Frihed til at anlægge Landhøkerier var at bringe den simple og uformuende Arbeidsklasse paa Landet de her omhandlede Varer saa nær som muligt, for at de for deres faa Skillingen kunne indkjøbe i mindre Quantiteter — dette var Hovedgrunden til, at Høkerloven iffror vedtoges. — Men for at opnaae dette Maal behøver man ikke at give Landhøkerne Ret til at reise til Hertugdømmerne, for der at kjøbe deres Varer; Loven, saaledes som den er, er fuldkommen vel stiftet til at naae det Formaal, hvori den blev vedtagen.

Jeg skal for Diebliffet indskrænke mig til disse Bemærkninger.

Tscherning: Maa jeg bede om Ordet for en kort personlig Bemærkning.

Formanden: Den ærede Rigsdagsmand har Ordet.

Tscherning: Det ærede Medlem har sagt, at jeg vilde have Overgangen hurtigst muligt. Det er vel saa, at jeg i mine Udtalelser har brugt Udtrykket „hurtigst muligt,“ men derved har jeg dog altid tænkt paa en Overgangstid af 15 Aar, saa at det „hurtigst muligt“ dog ikke er saa ganske hurtigt.